

(Блиц 5.7.2010)

Ни „смоки“ ни „чоколадне бананице“ не одговарају наслову текста - није то кекс, али јесу кондиторски производи и још су српске робне марке, што би се, помодно, рекло - бренд.

Сад се овде дигла и кука и мотика што су те српске брендове Словенци продали Хрватима, као да је било лакше гутати их кад су били у власништву „Дроге Колинска“ („Истрабенц“), него што ће се гутати од краја прошле недеље када су прешли у руке породице Тедески („Атлантис група“).

Тако су се у бизнис операцији вредној 382 милиона евра производи из „Штаркове“ корпе у власничком смислу приближили месту производње - из Љубљане ето их у Загребу.

А у Београду, који за себе воли да верује да је лидер у свему, питају се и даље како је могуће да неко од српских предузећа није покушало да ускочи у ову трговину на коју је „Истрабенц“ био приморан због контаминираних позајмица чиме је угрожена цела словеначка привреда.

Поред општег места које гласи да се на српски капитал не гледа благонаклоно на западу бивше Југославије, односно да се тешко долази до озбиљних аквизиција, постоји ту још нешто. То „нешто“ јесте политичко потпиривање неповерења према српској предузетничкој елити.

Ако Београд мисли о њима као о грабежљивим и себичним људима, са сумњивим милионима на рачуну, што би у Љубљани и Загребу мислили другачије, а поготово што би о њима другачије мислиле банке које би морале кредитима да прате један овакав подухват.

Српске фирме јесу биле заинтересоване за овај посао, али нису биле спремне да изађу с ценом коју је формирао породични клан Тедески. Најбоља српска понуда, прича се у пословним круговима, била је нижа за готово сто милиона евра.

У разговору за „Политику“ један од српских предузетника наводи брзину којом је Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) саопштила да разматра одобравање кредита „Атлантик групи“ за куповину „Дрога Колинске“. То говори о пословној клими у Хрватској. Кад сам се код ЕБРД распитивао за кредит, каже он, рекли су ми да није споран мој кредитни рејтинг него што нас наша власт оптужује за разне неподопштине. Рекли су ми - „јавите се кад решите проблеме с вашом владом.“

Дода ли се томе да је хрватска влада јасно намигивала власницима „Атлантик групе“ да се охрабре да уђу у овај посао, онда је јасно зашто је Тедески добио брз кредит од Европске банке која, као и свака друга инвестициона банка, воли да послује у сигурном окружењу где се у ризике пословања не мора калкулисати на коју ногу су устали домицилни политичари.

Тако ће „лидери у региону“ увек бити аутсајдери којима је можда гарантована победа у бацању камена с рамена или плувању у даљ, али у озбиљним пословним тркама трчаће с букагијама на ногама.

Наслов овог текста преузет је из сатиричне песмице која гласи. „Јосип Краш, херој наш, борио се, борио, и у кекс претворио.“ У београдском случају ради се о Нади Штарк, такође народном хероју, бомбонцијској радници из Осијека, и нема трагова о томе да и у том случају постоји нека песмица, можда зато што је реч мрак најближа рима.

Али, има везе, та песмица, са нашим предузетником који се борио и у кекс претворио, макар због свести да га политичари могу раздробити у млеку, за јутарњи оброк, уз, рекао бих, чак гласан аплауз гласача који, што су сиромашнији, слабије подносе туђе богатство.